

УДК 551.5:711

ОЦІНКА КОМФОРТНОСТІ ТЕРИТОРІЇ УРБОЕКосИСТЕМ ЗА ПОКАЗНИКОМ «КЛІМАТИЧНІ УМОВИ»

Гільов В. В.¹, к. т. н., доц., Саньков П. М.², к. т. н., проф., Тимошенко О. А.³,
к. т. н., доц., Полторацька В. М.⁴, к. т. н., доц., Прокоф'єв І. Б.⁵, ст. викл.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

hilyov.v@gmail.com; petsrankov5581@gmail.com; mitomdnipro1997@gmail.com;

naukapgasa@gmail.com; prokofiev.ihor@pgasa.dp.ua

Постановка проблеми. На стан здоров'я населення, що мешкає в урбанізованому середовищі, впливає велика кількість різноманітних факторів, серед яких кліматичні фактори займають важливе місце. Здоров'я людини є головним критерієм оцінки якості життєдіяльності населення, тому кліматичні умови важливо враховувати при комплексній оцінці якісного стану урбанізованого середовища.

Мета роботи визначення оцінки кліматичних умов, як складової інтегральної оцінки якості та безпеки життєдіяльності населення урбанізованих територій.

Основна частина. Якісне виконання основних функції для будь-якого жителя урбоекосистем (праця, побут, відпочинок), проходить на фоні природно-кліматического та екологічного благополуччя, що й забезпечує, в основному, якість життєдіяльності жителя міста [1–3]. Оцінка кліматичних умов – найбільш відповідальний етап процесу їх обліку в містобудівному проектуванні. При плануванні, забудові та благоустрою населених місць з метою формування сприятливого навколишнього середовища людини кліматичні фактори оцінюються з позиції забезпечення біокліматичного та санітарно-гігієнічного комфорту [1]. Якісне значення кліматичних факторів можна замінити якісним показником погоди, який є узагальнюючим чинником декількох факторів (температура, швидкість вітру та ін.). Комплексна біокліматична оцінка погодних умов спрямована на виявлення сприятливих та негативних властивостей клімату та їх впливу на людину.

За основу узагальнюючої біокліматичної оцінки візьмемо фізіологічну класифікацію погод (за Е. М. Ратнером), що відповідає різним типам теплового стану людини: три класи холодних погод різного ступеня переохолодження (1х, 2х, 3х), три класи теплих погод різного ступеня перегріву (1т, 2т, 3т) і комфортну погоду (N). За допомогою діаграми (рис.) ми можемо визначити ці класи.

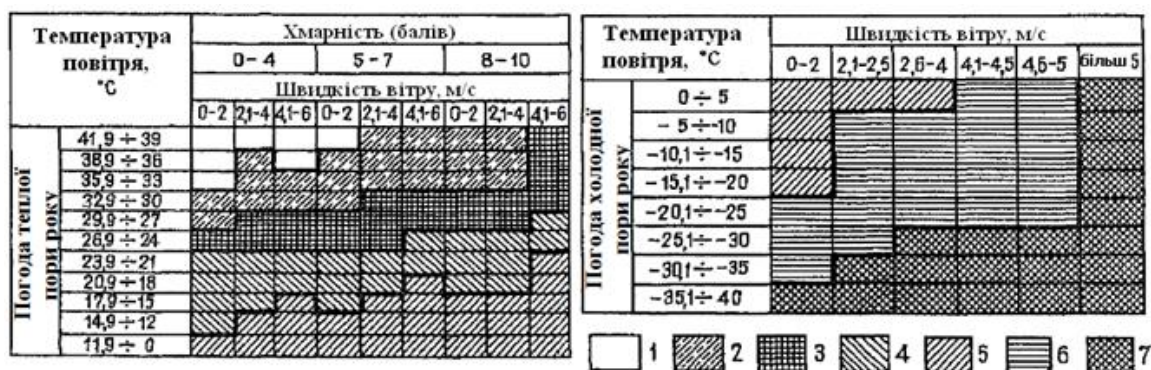

Рис. Біокліматична класифікація погод (за Е. М. Ратнеру):

1. перегрів середовища (3Т); 2. жарка погода (2Т); 3. тепла погода (1Т); 4. комфортна погода (N); 5. прохолодна погода (1Х); 6. холодна погода (2Х); 7. сурова погода (3Х)

Для оцінки кліматичних умов складається кваліметрична (оціночна) таблиця (табл.).

Таблиця

Кваліметрична (оціночна) таблиця для оцінки кліматичних умов

Назва фактора	Категорії оцінки			
	ПП 4 бали	П 3 бали	ЧП 2 бали	НП 1 бал
Кліматичні умови	N викликає мінімальну напругу функцій апарата терморегуляції і комфортне тепло-сприйняття	1X, 1T обумовлюють слабку напругу апарата терморегуляції і тепло-сприйняття «прохолодно» або «тепло»	2X, 2T викликають середню напругу апарата терморегуляції і тепло-сприйняття «холодно» або «жарко»	3X, 3T викликають значну напругу апарата терморегуляції і тепло-сприйняття «дуже холодно» або «дуже жарко»

Проведемо оцінку кліматичних умов урбанізованих територій використовуючи данні ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 [4]. За результатами розрахунку середньорічні показники за фактором «Кліматичні умови» складають: для м. Київ – 3,25 бала; для м. Чернігів – 2,83 бала; для м. Дніпро – 2,83 бала; для м. Харків – 2,92 бала; для м. Одеса – 3,5 бала; для м. Миколаїв – 3,25 бала; для м. Львів – 3,0 бала; для м. Ужгород – 3,25 бала.

Таким чином встановлено, що території урбоекосистем України належить до придатної категорії оцінки для життєдіяльності людини за показником «Кліматичні умови».

Висновки. 1. Проведена оцінка показала, що територія міст України відноситься до категорії «придатна» з оцінкою 3 бали за чотирьохбальною шкалою за показником «Кліматичні умови».

2. Покращення комфортності проживання населення можливо за рахунок створення найбільш сприятливих мікрокліматичних умов в житловій забудові.

Список використаних джерел

1. Osypenko K., Kliushnuchenko Y. Вплив природно-кліматичних умов на якість життя населення. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Вип. 57. 2020. С. 216–225. URL: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.57.216-225>.
2. Гільов В. В. Методика оцінки якості та безпеки життєдіяльності житлового середовища найбільшого міста. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2012. № 1–3. С. 90–97.
3. Саньков П. М., Гільов В. В., Ткач Н. О. та ін. Методики оцінки якості життєдіяльності людини сучасного міста. Дніпро : ПДАБА, 2023. 245 с. ISBN 978-966-323-241-6.
4. Захист від небезпечних геологічних процесів шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Будівельна кліматологія: ДСТУ – Н Б В.1.1-27:2010. [Чинний від 2011-11-01]. Київ : Мінрегіонбуд України, 2011. 123 с. (Національний стандарт України).